

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PAIKALLISET
TARKENNUKSET 2026

Sisällysluettelo

1. Varhaiskasvatussuunnitelmaa tarkentava paikallinen suunnittelu	2
1.1. Arvoperusta	3
1.2. Kuntastrategia ja varhaiskasvatus.....	5
2. Palvelut ja hakuprosessi varhaiskasvatuksessa	7
2.1. Siirtymävaiheet ja tiedonsiirto	8
3. Laaja-alainen osaaminen	9
4. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri.....	10
4.1. Oppimisympäristöt	11
4.2. Inklusio varhaiskasvatuksessa	11
4.3. Inklusiivinen leikkikulttuuri.....	12
5. Oppimisen alueet.....	15
5.1. Kielten rikas maailma	16
5.2. Ilmaisun monet muodot	16
5.3. Minä ja meidän yhteisömme	16
5.4. Tutkin ja toimin ympäristössäni.....	17
5.5. Kasvan, liikun ja kehityn.....	17
6. Lapsen tuki	17
6.1. Tuen tavoitteet ja tarjoaminen	17
6.2. Tuen toteuttaminen ja yhteistyö tuen aikana	19
6.3. Tuen toteutumisen arviointi.....	19
6.4. Varhennettu oppivelvollisuus	20
7. Arviointi.....	20
8. Isokyrö on Unicef Lapsiystävällinen kunta	22
8.1. Toimintasuunnitelma varhaiskasvatuksen näkökulmasta	23
Lähteet.....	24

1. Varhaiskasvatussuunnitelmaa tarkentava paikallinen suunnittelu

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuslain perusteella Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan varhaiskasvatusta suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatuslaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista.

Isonkyrön tarkentava paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita noudattaen ja se kattaa alueellisesti kaiken varhaiskasvatuksen kunnan alueella.

Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys tehdään yhteistyössä kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa ammattiryhmittäin järjestetyissä pedatiimeissa. Varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat ja perhepäivähoitajat pääsevät mukaan päivittämään paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa. Myös huoltajien mielipidettä kysytään ja lapsia osallistetaan ikä – ja kehitystaso huomioiden.

Isossakyrössä lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) laaditaan sähköiseen palvelimeen Daisyyn lapsen aloitettua päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on dokumentti, johon lapsen varhaiskasvatuksen tulee perustua. Sen toteutumista arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa.

Vasuprosessiin osallistuvat lapsen opetuksesta, kasvatuksesta ja hoidosta vastaavat kasvattajat yhdessä huoltajan ja lapsen kanssa. Lapsen vasusuunnitelman laatimisesta ja arvioinnista vastaa varhaiskasvatuksen opettajaksi kelpoinen henkilö. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO) osallistuu lapsen tuen tarpeen arviointiin, tukitoimenpiteiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

Lasten vasut kootaan tiimeissä ryhmävarhaiskasvatussuunnitelmiksi, johon nostetaan lasten vahvuudet, mielenkiinnonkohteet ja tuen tarpeet sekä toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Asiakirjaan kirjataan varhaiskasvatusryhmän toimintakulttuuri, sen suunnittelu, toteutus ja arviointi. Jokainen tiimi tekee oman ryhmävasun aina toimintakauden alussa. Varhaiskasvatuksen varajohtajan pedagogiseen vastuuseen kuuluu sitouttaa koko tiimin kasvattajat ryhmävasun tavoitteisiin ja painotuksiin. Tiimeissä käydään ryhmävasua säännöllisesti läpi koko toimintakauden ajan ja siihen kirjataan havaintoja ja arviointeja, joiden pohjalta kehitetään ja muokataan toimintaa. Ryhmävasussa on mahdollisimman konkreettinen kuvaus tavoitteista, sopimuksista ja arvoista, joihin ryhmän toiminta perustuu.

1.1. Arvoperusta

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen, varhaiskasvatustlain ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti.

Lapsuuden ainutlaatuisuus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on turvata ja edistää lapsen oikeutta hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. Toiminta perustuu ajatukseen lapsuuden itseisarvosta: jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas omana itsenään. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, ymmärretyksi ja huomioon otetuksi niin yksilönä kuin yhteisön jäsenenä.

Tämä toteutuu arjessa luontevasti. Lasten mielipiteitä, kuulumisia ja kiinnostuksen kohteita huomioidaan esimerkiksi lasten palaverissa ja toiminnan suunnittelussa. Aikuinen on kuunteleva ja aidosti läsnä, ja lapsella on aina mahdollisuus keskustella myös kahden kesken. Lasten osallisuutta vahvistetaan esimerkiksi lasten parlamentin avulla. Kiinnostuksen kohteita selvitetään tarvittaessa myös kuvien avulla, jos lapsen on vaikea ilmaista niitä sanallisesti. Turvallinen oppimisympäristö ja ammattitaitoinen henkilöstö tukevat jokaisen lapsen oikeutta ainutlaatuiseen lapsuuteen.

Ihmisenä kasvaminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan lapsen kasvua vastuulliseksi ja toiset huomioivaksi yhteisön jäseneksi. Riitatilanteet ratkaistaan ensisijaisesti keskustellen ja yhdessä pohtien lasten kanssa. Lapsia ohjataan ikä- ja kehitystaso huomioiden harjoittelemaan ongelmanratkaisutaitoja myös itsenäisesti, ja aikuiset tukevat tilanteiden selvittämistä tarvittaessa.

Kiusaamista ei hyväksytä missään tilanteessa, ja siihen puututaan välittömästi. Ennaltaehkäisyssä käytetään suunnitelmallisesti muun muassa Pisara-menetelmää, Ihmeelliset vuodet -ryhmänhallintamenetelmää sekä positiivista pedagogiikkaa. Lapsia ohjataan tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan sekä ymmärtämään toisten näkökulmia. Tunnetaitoja harjoitellaan arjessa leikin, pelien, keskustelujen ja ohjattujen toimintojen avulla hyödyntäen esimerkiksi tunnetaitokirjoja, kuten Fanni ja Molli.

Hyvää ja toisia huomioivaa käyttäytymistä vahvistetaan myönteisellä palautteella ja kannustuksella. Yhteisissä keskusteluissa pohditaan oikeaa ja väärää sekä sovitaan toimintatavoista, jotka tukevat turvallista ja hyvän ilmapiirin säilymistä ryhmässä. Lapsen arvojen ja ihanteiden ilmaisua tuetaan muun muassa yhteisissä toiminnallisissa hetkissä. Lisäksi lasten suhdetta ympäristöön ja yhteiskuntaan vahvistetaan tutustumiskäyntien avulla.

Lapsen oikeudet

Varhaiskasvatuksessa lapsen oikeudet toteutuvat arjessa yhdenvertaisesti. Jokainen lapsi kohdataan yksilönä, ja hänelle tarjotaan kannustusta, ohjausta ja tukea omien kykyjen ja tarpeiden mukaisesti. Toimintaa suunnitellaan ja muokataan siten, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua pedagogiseen toimintaan.

Lapsen osallisuutta ja kuulluksi tulemistä tuetaan muun muassa kuvien avulla. Lapselle tarjotaan myös mahdollisuus rauhoittumiseen sitä tarvitessaan. Leikillä on keskeinen rooli, ja sille varataan riittävästi aikaa päivittäin. Ketään ei jätetä toiminnan tai leikin ulkopuolelle, ja aikuiset osallistuvat leikkeihin sekä ohjaavat ja tukevat niiden kehittymistä.

Säännölliset tuetut leikkipäivät ja leikkiparit tukevat lasten vuorovaikutus- ja kaveritaitojen kehittymistä sekä vahvistavat yhdessä toimimista. Lapsia ohjataan toimimaan kaikkien kanssa. Oppimisympäristöä rikastetaan muun muassa retkillä, vierailuilla ja erilaisten oppimisvälineiden, kuten digitaalisten laitteiden, avulla. Toiminnassa huomioidaan myös uusien taitojen oppiminen esimerkiksi arjen tekemisen kautta, kuten puutarhan hoito.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Varhaiskasvatuksessa henkilöstö huolehtii, että toiminta on yhdenvertaista ja kaikki lapset tulevat huomioiduiksi. Lapsia kannustetaan monipuoliseen leikkiin ja toimintaan omien mielenkiinnon kohteidensa pohjalta. Jokainen lapsi kohdataan arvostavasti ja tasapuolisesti. Yhteistyö huoltajien kanssa on avointa ja luottamuksellista. Vuorovaikutusta ylläpidetään päivittäisissä kohtaamisissa sekä palautekyselyiden ja keskustelujen avulla. Mahdolliset arkaluonteiset asiat käsitellään hienotunteisesti ja kunnioittavasti.

Perheiden monimuotoisuus

Varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan perheiden monimuotoisuutta ja kaikkia perheitä, kulttuureja, uskontoja ja taustoja arvostetaan yhdenvertaisesti. Toiminnassa huomioidaan perheiden erilaisuus esimerkiksi juhlaperinteissä, pukeutumisessa, kielessä ja katsomuksissa. Moninaisuuteen tutustutaan luontevasti arjessa keskustelujen, yhteisten toimintojen sekä erilaisten oppimisvälineiden, kuten digitaalisten materiaalien, avulla.

Lapsia ohjataan kunnioittavaan vuorovaikutukseen ja hyviin käytöstapoihin, ja heitä kannustetaan arvostamaan niin toisiaan kuin perheitään. Henkilöstö toimii esimerkkinä myönteisessä ja kunnioittavassa kohtaamisessa.

Yhteistyö huoltajien kanssa on luottamuksellista ja avointa. Tavoitteena on yhteinen kasvatusnäkemys, joka tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksessa ohjataan lapsia terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin. Lapsille tarjotaan mahdollisuuksia kehittää tunteita arjen tilanteissa sekä erilaisten tunteita materiaalien avulla. Samalla tuetaan myös esteettisen ajattelun kehittymistä.

Terveellisiä elämäntapoja edistetään muun muassa ravitsemuskasvatuksen kautta. Ruokavalinnoissa huomioidaan viralliset kansalliset ravitsemussuositukset. Lapsia tutustutetaan ruoan alkuperään esimerkiksi kasvipuutarhatoiminnan ja sadonkorjuun avulla. Ruokailutilanteissa korostetaan ruokarauhaa ja myönteistä ruokakulttuuria. Levon merkitys huomioidaan järjestämällä jokaiselle lapselle mahdollisuus rauhoittumiseen ja lepoon.

Hygieniakasvatus toteutuu arjen tilanteissa harjoittelemalla käsienpesua ja muita itsestä huolehtimisen taitoja. Lapsia ohjataan omatoimisuuteen perushoitotilanteissa hienotunteisesti ja perheitä kunnioittaen.

Kestävää elämäntapaa edistetään opettelemalla kierrätystä ja lajittelua sekä pohtimalla yhdessä tavaroiden uusiokäyttöä. Toiminnassa korostuvat luonnon kunnioittaminen, kohtuullinen kulutus sekä arjen kestävät valinnat, kuten veden ja materiaalien säästäminen.

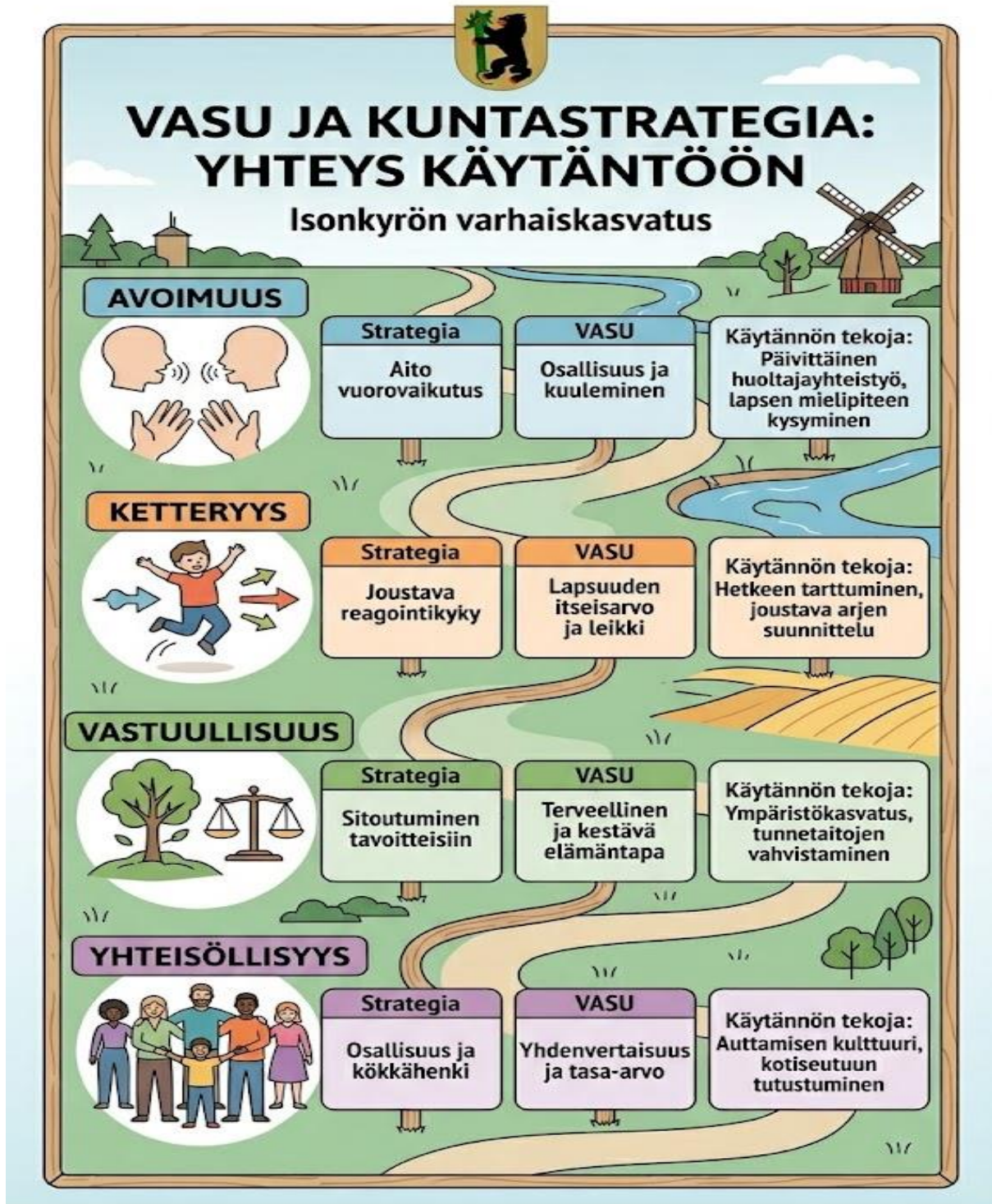
1.2. Kuntastrategia ja varhaiskasvatus

Varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa huomioidaan kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet ja painopisteet. Ne tuodaan osaksi varhaiskasvatuksen arkea lasten, huoltajien ja henkilöstön näkökulmista merkityksellisellä tavalla. Varhaiskasvatus edistää omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla lasten edun mukaista ja perheiden tarpeisiin vastaavaa laadukasta palvelua.

Kuntastrategia ohjaa kunnan päätöksentekoa ja toiminnan kehittämistä, ja kunnanhallitus vastaa sen toteutumisen yhteensovittamisesta. Isonkyrön kuntastrategian visiona vuoteen 2030 on asukkaiden hyvinvoinnin tukeminen laadukkailla palveluilla sekä turvallisen, viihtyisän elinympäristön ja monimuotoisen yrittämisen mahdollistaminen.

Väestön väheneminen haastaa palveluiden järjestämistä ja korostaa tarvetta kehittää varhaiskasvatusta ennakoivasti ja innovatiivisesti. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja perheiden osallisuutta, lisätä yhteisöllisyyttä sekä luoda uusia toimintamalleja. Yhteistyötä tehdään tiiviisti myös esi- ja perusopetuksen kanssa sujuvien siirtymien varmistamiseksi.

Isonkyrön varhaiskasvatuksessa yhdistyvät pedagoginen osaaminen ja paikallinen yhteisöllisyys. Toiminnan tavoitteena on tarjota lapselle vahvat juuret omaan kotiseutuun sekä valmiudet kasvaa vastuulliseksi, eettiseksi ja aktiiviseksi yhteisön jäseneksi.

Finnish
early
educationen

Arvot elävät
arjessa.

Kuvio 2. Varhaiskasvatussuunnitelma ja kuntastrategia (Toteutettu tekoilyavusteisesti)

2. Palvelut ja hakuprosessi varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, joilla on monia tehtäviä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössään sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämäänsä tai opiskeluun.

Isossakyrössä varhaiskasvatusta järjestetään sekä kunnallisena että yksityisenä toimintana. Isossakyrössä toimii kolme päiväkotia, kunnalliset Pikkutervakon päiväkotia ja Villimetsän vuoropäiväkotia sekä yksityinen liikuntapäiväkotia Norlandia Loikka, jonka ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta vastaa varhaiskasvatusjohtaja.

Päiväkodeissa toiminta on ryhmämuotoista. Lapsiryhmät voidaan muodostaa eri tavoin ottaen huomioon esimerkiksi lasten ikä, sisarussuhteet tai tuen tarve. Päiväkodeissa toimintaa toteutetaan pienryhmissä. Ryhmien tulee olla pedagogisesti tarkoituksenmukaisia ja niiden muodostamisessa noudatetaan henkilöstön mitoituskeinoja ja ryhmien enimmäiskokoon sekä tukeen liittyviä sääntöjä. Isossakyrössä pienryhmät on jaettu päiväkodeissa lasten iän perusteella.

Villimetsän vuoropäiväkodissa järjestetään vuorohoitoa tarpeen mukaisessa laajuudessaan lapselle, joka tarvitsee sitä huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta, vaan lapsen hoitoaika muodostuu huoltajien yhteen sovitettujen työ/opiskeluaikojen mukaan.

Perhepäivähoitoa toteutetaan Isossakyrössä perhepäivähoitajan kotona tai perhepäiväkodissa (ryhmissä). Isossakyrössä toimii kaksi perhepäivähoitajaa ja yksi ryhmä. Pedagogisesta toiminnasta vastaa yhdessä henkilöstön kanssa varhaiskasvatuksen apulaisjohtaja tai varhaiskasvatuksen opettaja.

Isonkyrön varhaiskasvatusmaksut määräytyvät valtakunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti. Maksun suuruuteen vaikuttavat perheen koko, bruttotulot sekä lapselle varattu hoitoaika. Perheen tulee toimittaa tulotositteet (esim. palkkalaskelmat, etuuspäätökset) sähköisesti eDaisyn kautta ennen hoidon alkamista. Vaihtoehtoisesti perhe voi antaa suostumuksen korkeimpaan maksuun, jolloin tulotositteita ei tarvitse toimittaa.

Kuvio 1. Varhaiskasvatuksen vaihtoehdot ja hakuprosessi Isossa-Kyrössä (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

2.1. Siirtymävaiheet ja tiedonsiirto

Lapsen vaihtaessa varhaiskasvatuspaikkaa yksityiseen päiväkotiin tai toiseen kuntaan, huoltajan vastuulla on toimittaa lapsen vasu uuteen varhaiskasvatusyksikköön. Jos lapsella on tukitoimille tarvetta, varhaiskasvatussuunnitelma siirretään uuteen yksikköön lapsen vaihtaessa paikkaa tai siirtyessä koulun esiopetukseen. Lapsen ollessa tuen piirissä, varhaiskasvatussuunnitelman siirtäminen uuteen yksikköön on lapsen etu huomioiden välttämätöntä, vaikka huoltajat sitä vastustaisivat.

Koulujen esiopetukseen siirryttäessä tiedonsiirto tapahtuu erillisellä tiedonsiirtolomakkeella (esiopetuksen tiedonsiirtolomake), jonka lapsen huoltajat täyttävät. Varhaiskasvatuksen kasvattajat täyttävät lisäksi eskariarviointilomakkeen, joka käydään läpi yhdessä huoltajien kanssa keskustellen. Nämä molemmat lomakkeet toimitetaan kouluille esiopetuksesta vastaaville opettajille ja erityisopettajille tiedonsiirtopalaverissa.

Keväällä koulujen tutustumispäivän jälkeen pidetään erilliset tiedonsiirtopalaverit, joihin osallistuvat varhaiskasvatuksen opettajat, tarpeen mukaan avustajana olevat lastenhoitajat tai perhepäiväkotien lastenhoitajat ja VEO sekä koulun esiopetuksen opettajat, erityisopettajat.

3. Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tarve nousee ympäröivän maailman muutoksista. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteke sekä kansalaisena toimiminen nyt ja tulevaisuudessa edellyttävät tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista.

Osaamisen kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja kestää läpi elämän. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kulkevat jatkumona varhaiskasvatussuunnitelman perusteista esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteisiin. Varhaiskasvatuksessa on kuusi toisiinsa liittyvää osa-aluetta:

Kuvio 3. Laaja-alaisen oppimisen osa-alueet varhaiskasvatuksessa (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

1. Ajattelu ja oppiminen

Lapsia ohjataan aktiiviseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun ilman valmiiden vastausten tarjoamista. Ratkaisuja etsitään yhdessä keskustellen. Mallioppimista hyödynnetään arjessa, ja vanhemmat lapset tukevat nuorempia, mikä vahvistaa yhteisöllisyyttä. Toiminta perustuu vahvaan vuorovaikutukseen, jossa huomioidaan lasten ikä- ja kehitystaso. Lapsia kannustetaan ilmaisemaan ajatuksiaan ja harjoittelemaan ratkaisukeskeistä ajattelua.

2. Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Kulttuurista oppimista tuetaan lasten ja perheiden kokemusten kautta. Lapsia tutustutetaan erilaisiin kulttuureihin ja tapoihin arjen tilanteiden ja keskustelujen kautta. Kirja- ja lelopäivät tarjoavat mahdollisuuksia jakaa omia kokemuksia ja tutustua toisten perinteisiin.

3. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Lapsen itsetuntoa vahvistetaan kannustavassa ilmapiirissä. Tunne- ja turvataitoja harjoitellaan arjessa, ja lapsia ohjataan toimimaan eri tilanteissa rakentavasti. Ruokailussa tutustutaan rauhassa uusiin makuihin eri aisteja hyödyntäen ilman pakottamista.

Omatoimisuutta tuetaan perushoitotilanteissa ja tavaroista huolehtimisessa.

Pisarapuuttuminen toimii yhtenä toimintatapana lapsen turvallisuuden tukemisessa.

4. Digitaalinen osaaminen

Digitaalisia välineitä käytetään suunnitelmallisesti ja pedagogisesti monipuolisessa toiminnassa, kuten projekteissa, liikunnassa ja tiedonhaussa. Laitteita hyödynnetään lasten mielenkiinnon kohteiden mukaisesti sekä luovuuden tukena esimerkiksi kuvien ja tarinoiden tuottamisessa. Käyttö tapahtuu aina yhdessä kasvattajan kanssa. Samalla harjoitellaan kriittistä ajattelua ja vastuullista mediankäyttöä. Huoltajille tiedotetaan digivälineiden opetuksellisesta käytöstä.

5. Osallistuminen ja vaikuttaminen

Lasten osallisuutta vahvistetaan lasten palaverissa, projekteissa ja arjen keskusteluissa.

Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen omien valmiuksiensa mukaisesti. Myös pienimpien lasten mielipiteiden ilmaisua tuetaan esimerkiksi kuvia apuna käyttäen. Pienryhmätoiminta lisää mahdollisuuksia tulla kuulluksi. Toiminnan sisällöt nousevat lasten kiinnostuksen kohteista ja tarpeista, ja myös huoltajien näkemykset huomioidaan.

6. Monilukutaito

Monilukutaitoa kehitetään monipuolisilla menetelmin osana arkea. Lapsia ohjataan havainnoimaan ympäristön viestejä ja ilmaisemaan itseään eri tavoin. Toiminnassa hyödynnetään esimerkiksi kuvia, viittomia, satuja, loruja, sadutusta, animaatioita ja valokuvausta. Monilukutaito vahvistuu erilaisten projektien ja kokemuksellisen oppimisen kautta.

4. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri

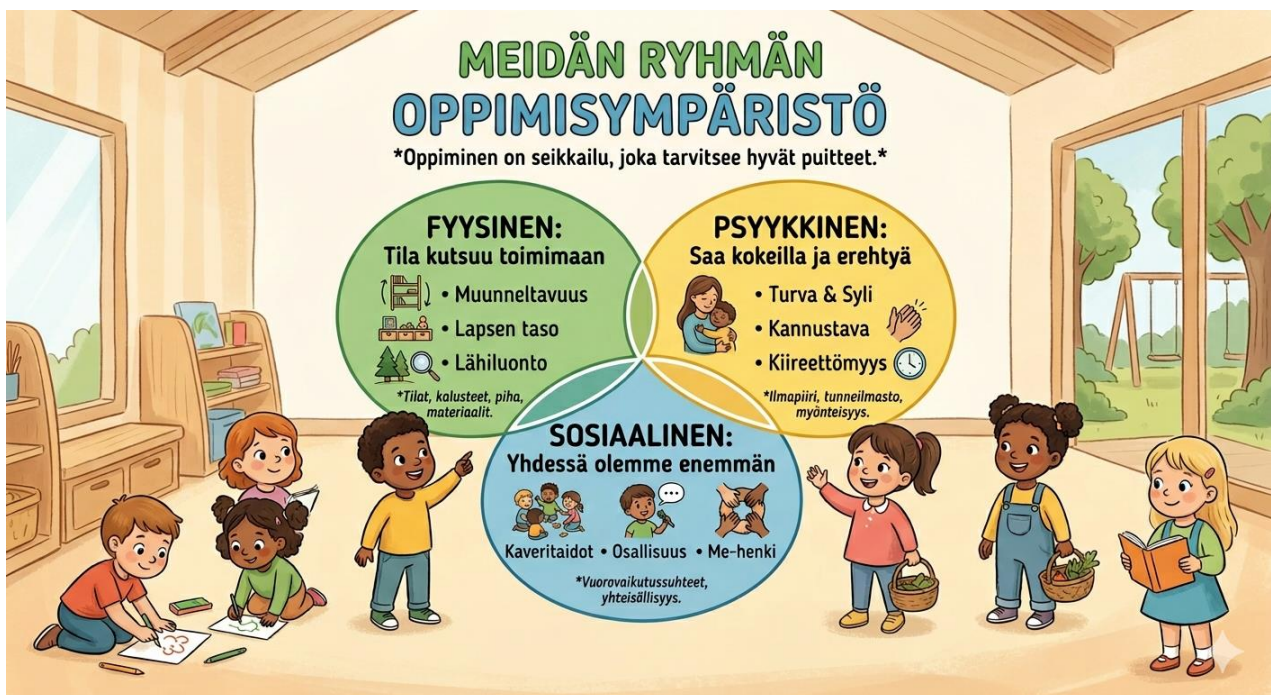
Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia, joka muovautuu yhteisön vuorovaikutuksessa. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä.

Johtaminen vaikuttaa keskeisesti varhaiskasvatuksen toimintakulttuuriin, sen kehittämiseen ja laatuun. Varhaiskasvatuksen johtamisen lähtökohtana on jokaisen lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen. Toimintakulttuurin ja sen inklusiivisuuden kehittäminen edellyttää

pedagogista johtamista, joka on varhaiskasvatuksen kokonaisuuden tavoitteellista ja suunnitelmallista johtamista, arviointia ja kehittämistä.

4.1. Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristöissä voidaan toteuttaa monenlaista pedagogista toimintaa ja ne muuntuvat tarpeen mukaan. Henkilöstön tulee ottaa huomioon lasten kiinnostuksen kohteet, yksilölliset taidot ja tarpeet sekä varhaiskasvatuksen toteuttamisen periaatteet.

Kuvio 4. Oppimisympäristöt varhaiskasvatuksessa (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

4.2. Inklusio varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti osana kokonaisvaltaista pedagogista toimintaa. Inklusiivinen toimintakulttuuri tukee kaikkien lasten osallisuutta, oppimista ja hyvinvointia sekä vastaa lasten yksilöllisiin tarpeisiin.

Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan ja kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksiensa sekä myönteisten oppimiskokemusten kautta yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan heidän kehitystasoonsa sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki.

Toiminnassa edistetään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Lasten, huoltajien ja henkilöstön näkemyksiä ja aloitteita arvostetaan, ja osallisuutta vahvistavia toimintatapoja sekä rakenteita kehitetään tietoisesti ja tavoitteellisesti.

Inkluusio vaatii henkilöstöltä ja yksittäiseltä työntekijältä:

- ✓ Sensitiivistä ja arvostavaa vuorovaikutusta lasten ja huoltajien kanssa. Jokainen lapsi kohdataan yksilöllisesti, ja lapsen etu asetetaan kaiken toiminnan keskiöön.
- ✓ Tietoisuutta omasta toiminnasta ja sen vaikutuksista. Työntekijä toimii tavoitteellisesti ja reflektoiden kehittäen pedagogista osaamistaan.
- ✓ Osallistumista monipuolisesti toimintaan yhdessä lasten kanssa, kuten leikkiin, musiikkiin, liikkumiseen ja luovaan tekemiseen. Lisäksi korostuu halu oppia uutta, joustavuus ja kyky mukautua muuttuviin tilanteisiin.
- ✓ Työskentely perustuu yhteisiin pelisääntöihin ja sitoutumiseen yhteisiin tavoitteisiin. Yhteistyö ja yhteisöllinen toimintatapa tukevat inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumista.

Isossakryssä varmistetaan jokaisen lapsen oikeus leikkiin havainnoimalla aktiivisesti leikkiryhmien muodostumista ja muokkaamalla oppimisympäristöä joustavasti lasten tarpeiden mukaan. Aikuinen tukee lasten leikkiin osallistumista ja siinä pysymistä pedagogisella läsnäolollaan sekä hyödyntämällä esimerkiksi kuvia ja leikkikäsikirjoituksia. Toiminnan tavoitteena on varmistaa, että jokainen lapsi kokee kuuluvansa ryhmään ja saa myönteisiä kokemuksia yhteisestä leikistä.

4.3. Inklusiivinen leikkikulttuuri

Inklusiivinen leikkikulttuuri tarkoittaa, että leikkiympäristö, välineet ja ilmapiiri suunnitellaan ja mukautetaan siten, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus osallistua yhteiseen leikkiin omista lähtökohdistaan riippumatta.

Henkilöstö tukee aktiivisesti lasten leikkiä ja yhdessä leikkimistä. Leikkiä autetaan tarvittaessa alkuun, ja aikuiset tukevat lasten leikkiin liittymistä sekä siinä pysymistä. Leikin aikana aikuinen mallintaa vuorovaikutustaitoja, kuten ilmaisua, kuuntelemista ja neuvottelua, sekä tukee leikin kulkua sanoittamalla sitä ja vahvistamalla yhteistä ymmärrystä tarvittaessa vaihtoehtoisia kommunikointimenetelmiä hyödyntäen.

Kuvio 5. Inklusiivinen leikkikulttuuri (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

Leikissä hyödynnetään tarvittaessa tukikeinoja, kuten kuvia. Lasten taitoja antaa ja vastaanottaa palautetta sekä sopia yhteisistä pelisäännöistä vahvistetaan ohjatusti. Tavoitteena on tukea myönteistä vuorovaikutusta ja ehkäistä leikkiä rikkovia toimintatapoja. Leikille annetaan riittävästi aikaa, tilaa ja rauhaa. Leikki saa näkyä ja kuulua arjessa, ja lasten aloitteille, kokeiluille ja elämyksille luodaan mahdollisuuksia. Henkilöstö rikastaa leikkiä ja varmistaa, että jokainen lapsi pääsee osalliseksi vertaisryhmän leikistä.

Lasten tuen tarpeet huomioidaan yksilöllisesti. Tavoitteena on, että jokainen lapsi voi osallistua yhteisiin leikkeihin omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaisesti.

4.4. Pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteutus sekä seuranta ja arviointi

Pedagogisen toiminnan suunnittelussa huomioidaan paitsi monipuolisuus, myös lasten varhaiskasvatussuunnitelmista nousevat tavoitteet, lasten toiveet sekä ryhmän tarpeet. Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun ikätasonsa mukaisesti.

Toimintaa suunnitellaan pitkän aikavälin rungon pohjalta, jota tarkennetaan säännöllisesti viikko- ja päivätasolla lasten kiinnostusten ja ajankohtaisten tarpeiden mukaisesti. Toimintaa seurataan ja arvioidaan jatkuvasti arjen tilanteissa sekä tiimi- ja talopalavereissa. Huoltajat osallistuvat arviointiin varhaiskasvatuskeskusteluissa ja muussa yhteistyössä. Arvioinnin välineinä käytetään muun muassa lasten keskusteluja, dokumentointia ja välitöntä palautetta.

Pedagogisen dokumentoinnin periaatteet ja käytännöt

Pedagoginen dokumentointi tekee näkyväksi lasten kasvua, oppimista ja kehittymistä. Dokumentointia toteutetaan muun muassa lasten varhaiskasvatussuunnitelmien, kasvunkansioiden, lasten töiden sekä valokuvien ja viestinnän avulla. Digitaaliset välineet ovat keskeinen osa dokumentointia ja itsearviointia. Niiden avulla lapsi voi tarkastella omaa oppimistaan ja kokemuksiaan yhdessä muiden kanssa. Dokumentointi tukee yhteistä reflektiota ja vahvistaa lapsen osallisuutta oppimisprosessissa.

Monipuolisten työtapojen valinta ja käyttö

Työtapojen valinnassa huomioidaan lasten ikä- ja kehitystaso, yksilölliset tarpeet sekä varhaiskasvatuksen tavoitteet. Toiminnassa hyödynnetään monipuolisia työtapoja, jotka mahdollistavat lasten aktiivisen osallistumisen ja kokeilemisen. Lasten toiveet huomioidaan, ja jokaiselle lapselle turvataan mahdollisuus osallistua toimintaan omista lähtökohdistaan.

Oppimisen alueiden tavoitteet ja sisällöt

Oppimisen alueet sisällytetään joustavasti osaksi varhaiskasvatuksen arkea. Toimintaa suunnitellaan monipuolisesti siten, että eri oppimisen alueet toteutuvat lapsen ikä ja taitotaso huomioiden. Tavoitteiden ja sisältöjen toteutumista tehdään näkyväksi suunnittelun ja pedagogisen dokumentoinnin avulla.

Lasten mielenkiinnon kohteiden ja osallisuuden huomioiminen

Lasten mielenkiinnon kohteita kartoitetaan havainnoimalla heidän toimintaansa ja vastaamalla heidän aloitteisiinsa. Lapset voivat ilmaista toiveitaan puheen, kuvien ja toiminnan kautta. Tietoa lasten kiinnostuksen kohteista saadaan myös yhteistyössä huoltajien kanssa. Oppimisympäristöä ja toimintaa muokataan jatkuvasti lasten tarpeiden mukaisesti. Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun pienestä pitäen, mikä tukee osallisuuden kehittymistä.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmien huomioiminen

Varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan eri kulttuureja ja tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Lasten taustoihin tutustutaan arjen toiminnassa, ja yhteistyötä tehdään huoltajien kanssa esimerkiksi vierailujen ja yhteisten tapahtumien kautta.

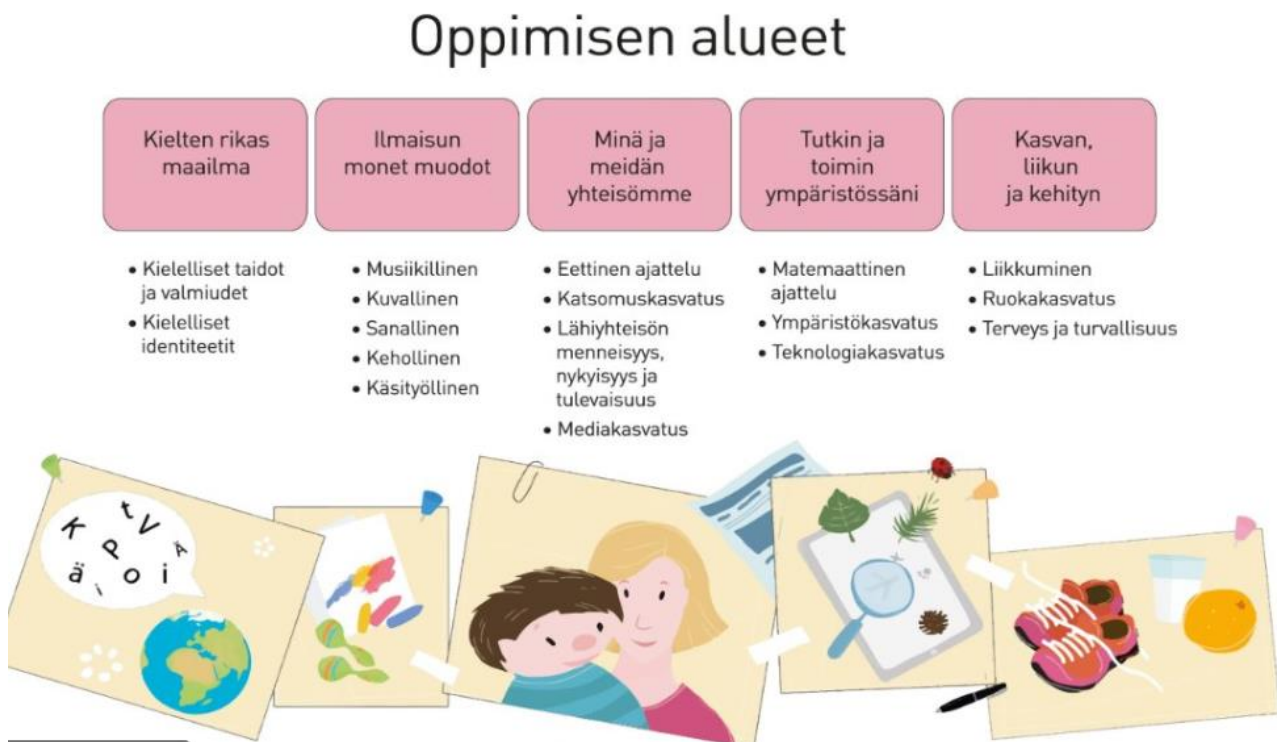
Varhaiskasvatuksen toiminnassa käytetään selkeää kieltä, kuvia, eleitä, tukiviittomia ja muita havainnollistamisen keinoja. Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä lapsen kielenkehityksen tukemiseksi. Varhaiskasvatuksessa lapselle tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia harjoitella ja oppia suomen kieltä turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä.

5. Oppimisen alueet

Oppimisen alueet kuvaavat varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä. Ne ohjaavat henkilöstöä monipuolisen ja pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa yhdessä lasten kanssa. Lapsilla on oikeus saada monipuolisia kokemuksia oppimisen eri alueista.

Oppimisen alueet eivät ole erikseen toteutettavia, toisistaan irrallisia kokonaisuuksia, vaan niiden aihepiirejä yhdistetään ja sovelletaan lasten mielenkiinnon kohteiden ja osaamisen mukaisesti. Aihepiirit voivat nousta esimerkiksi leikeistä, saduista, retkistä tai spontaaneista vuorovaikutustilanteista lasten ja henkilöstön kesken tai lasten keskinäisessä vuorovaikutuksessa. Tapa, jolla oppimisen alueiden tavoitteita käsitellään, vaihtelee valittujen aihepiirien, tilanteiden ja lasten oppimisen mukaan.

Henkilöstön tehtävänä on varmistaa, että pedagoginen toiminta edistää eri ikäisten lasten kehitystä ja oppimista. Oppimisen alueet on ryhmitelty esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti viideksi kokonaisuudeksi, joita ovat:

Kuvio 6. Oppimisen alueet OPH (2022)

5.1. Kielten rikas maailma

Lasten kielellisten taitojen, valmiuksien ja kielellisen identiteetin kehittymistä tuetaan monipuolisin menetelmin, kuten saduttamisen, tarinankerronnan, lorujen, riittelyn, rytmittelyn, nimeämisen ja kielisuihkutuksen avulla. Lasten tuottamaa kieltä dokumentoidaan osana pedagogista toimintaa.

Kirjat ovat lasten saatavilla päivittäin, ja kirjalikoimaa päivitetään säännöllisesti lasten kiinnostusten ja vuodenaikojen mukaan. Lapsia tutustutetaan monipuolisesti erilaisiin tekstilajeihin yhteistyössä kirjaston kanssa. Päivän rakennetta ja toimintaa tuetaan kuvastruktuurilla, ja kielen oppimista vahvistetaan myös tukiviittomilla.

Kielen kehitystä tuetaan arjen vuorovaikutuksessa rikasta ja kuvaavaa kieltä käyttäen. Kiinnostusta kirjaimiin ja numeroihin herätellään oppimisympäristön avulla. Alle kolmevuotiaiden kielen kehitystä tuetaan erityisesti Kimppu-toiminnassa, jossa korostuvat aikuisen läsnäolo, sanoittaminen ja lapsen aloitteisiin vastaaminen. Yhteistyö huoltajien kanssa tukee kielellisen kehityksen kokonaisuutta.

5.2. Ilmaisun monet muodot

Lasten ilmaisua tuetaan monipuolisesti musiikillisen, kehollisen, sanallisen ja kuvallisen toiminnan kautta. Musiikillinen ilmaisu näkyy säännöllisinä laulutuokioina, soitinten käytössä, musiikkiliikunnassa ja erilaisten musiikkityylien tarkastelussa. Kehollista ja sanallista ilmaisua vahvistetaan tanssin, leikin, draaman ja kirjallisuuden pohjalta toteutettavien esitysten avulla. Kuvallinen ilmaisu sisältyy päivittäiseen toimintaan piirtämisen, maalaamisen ja askartelun muodossa. Materiaaleina hyödynnetään myös luonnon- ja kierrätysmateriaaleja.

Ilmaisuun kannustetaan kokonaisvaltaisesti koko päivän ajan, ja välineet ovat lasten saatavilla. Lasten omat ideat ja aloitteet ohjaavat toiminnan sisältöä.

5.3. Minä ja meidän yhteisömme

Varhaiskasvatuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä perheiden kanssa lapsen hyvinvoinnin tukemiseksi. Huoltajia osallistetaan toimintaan esimerkiksi juhliin, tapahtumiin ja varhaiskasvatuskeskusteluihin. Vanhemmuutta tuetaan arjen kohtaamisissa kannustavalla ja yhteistyöhön perustuvalla työotteella.

Lapset osallistuvat yhteisölliseen toimintaan ja tuottavat iloa kuntalaisille esimerkiksi vierailujen, esitysten ja tempausten kautta. Toiminnassa hyödynnetään kunnan palveluja ja ympäristöä sekä tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Lasten mediataitoja ja yhteiskunnallista ymmärrystä vahvistetaan muun muassa dokumentointia tarkastelemalla ja yhteisiä kokemuksia refleктоimalla. Toiminnassa korostuvat eettinen ajattelu, vuorovaikutustaidot ja vastuullinen elämäntapa. Katsomuskasvatus toteutuu perheiden vakaumuksia kunnioittaen.

5.4. Tutkin ja toimin ympäristössäni

Matemaattisia taitoja harjoitellaan arjen tilanteissa, kuten laskemisessa, vertailussa, muotojen tunnistamisessa ja peleissä. Oppimisympäristö tukee oppimista visuaalisin ja konkreettisoin keinoin. Ympäristökasvatus näkyy siten, että lapsia ohjataan kunnioittamaan luontoa ja huolehtimaan ympäristön siisteydestä ja turvallisuudesta.

Luonto toimii oppimisympäristönä, ja retket lähialueille ovat osa arkea. Kierrätys ja materiaalien vastuullinen käyttö sisältyvät toimintaan. Teknologiaa käytetään pedagogisesti ja suunnitelmallisesti esimerkiksi tiedonhaussa, dokumentoinnissa ja toiminnan rikastamisessa. Käytössä on ikätasolle sopivia sovelluksia, ja teknologian käyttö tukee oppimista ja viestintää.

5.5. Kasvan, liikun ja kehityn

Lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä tuetaan turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä. Omatoimisuutta vahvistetaan arjen tilanteissa, ja lapsen yksilölliset vahvuudet huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Liikunta on monipuolinen osa päivittäistä toimintaa sekä sisällä että ulkona. Liikuntavälineet ovat lasten saatavilla niin sisällä kuin ulkona, ja liikkumiseen kannustetaan osana päivittäistä pedagogiikkaa. Lähiluontoa hyödynnetään aktiivisesti, ja liikkumisessa huomioidaan eri vuodenaikat. Lapsia ohjataan harjoittelemaan arjen taitoja, kuten pukeutumista, hygieniää ja ruokailutapoja. Ruokailutilanteissa tuetaan myönteistä ruokasuhdetta ja terveellisiä elämäntapoja.

6. Lapsen tuki

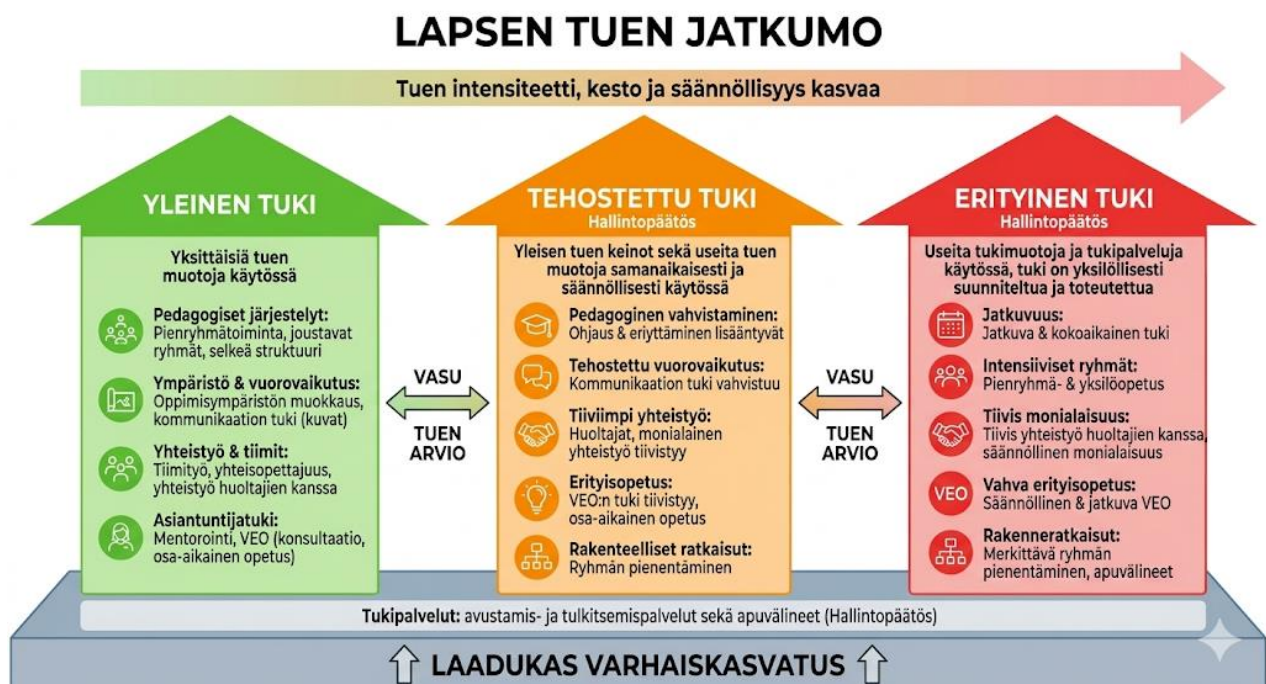
Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki on keskeinen osa laadukasta varhaiskasvatusta Isonkyrön kunnassa. Varhaiserityiskasvatuksen tavoitteena on tunnistaa tuen tarpeet lapsiryhmissä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea heti tarpeen ilmettyä. Vaikeuksia ennalta ehkäistään pedagogisilla järjestelyillä ja erilaisilla työtavoilla, kuten eriyttämällä ja oppimisympäristöjä muokkaamalla. Laadukas pedagogiikka, johon kuuluvat mm. sensitiivisyys, johdonmukaisuus, selkeä kuvitettu päiväjärjestys ja toistuvuus päivän toiminnoissa tukevat kaikkia lapsia.

6.1. Tuen tavoitteet ja tarjoaminen

Tukitoimien tavoitteena on edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla pyritään ehkäisemään ongelmien syntymistä, niiden kasvua ja monimuotoistumista sekä vähentämään syrjäytymisen riskiä. Tukitoimet pyritään järjestämään ensisijaisesti niin, että lapsi toimii osana vertaisryhmää samoissa tiloissa ja tilanteissa muiden lasten kanssa. Tämä

koskee esimerkiksi apuvälineiden käyttöä ja avustamista. Varhaiskasvatuksessa voi olla lapsi- tai ryhmäkohtaisia avustajia, Isossakyrössä avustajina toimivilla kasvattajilla on varhaiskasvatuksen lastenhoitajan koulutus. Avustajan tehtävänä on tukea lasta tai lapsia ryhmässä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa toimintaan, mutta pedagoginen vastuu on varhaiskasvatuksen opettajalla. Avustaja auttaa muita lapsia, silloin, kun varhaiskasvatuksen opettaja toimii tukea tarvitsevan lapsen kanssa ja tuoden lapsen yksilöllisiin tavoitteisiin liittyviä pedagogisia sisältöjä toimintaan.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan tukea kolmiportaisesti: yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena. Näin varmistetaan, että jokainen lapsi saa yksilöllisten tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Tuki muodostuu yksilöllisistä, yhteisöllisistä sekä oppimisympäristöön liittyvistä ratkaisuista. Tuki suunnitellaan pedagogisesti siten, että lapsen osallisuus, oppiminen sekä mahdollisuus toimia osana vertaisryhmää toteutuvat. Tuen toteutuksessa hyödynnetään pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia ratkaisuja, jotka valitaan tapauskohtaisesti lapsen edun ja tuen tarpeen perusteella.

Kuvio 9. Lapsen tuen jatkumo (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

Päivittäistä toimintaa voidaan muokata esimerkiksi:

- lisäämällä pienryhmätoimintaa
- eriyttämällä toimintaa
- käyttämällä joustavaa ryhmittelyä
- vahvistamalla perustaitojen harjoittelua
- tukemalla lapsen itsetuntoa ja sosiaalisia taitoja

6.2. Tuen toteuttaminen ja yhteistyö tuen aikana

Tukitoimien suunnittelun lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä hänen oppimiseensa, kasvuunsa, kehitykseensä ja hyvinvointiinsa liittyvät tarpeet. Näiden pohjalta muodostetaan lapsen tarpeita vastaavat tukitoimet, joita toteutetaan lapsen ryhmässä. Tuki suunnitellaan tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä havainnointien perusteella ja toteutetaan lapsiryhmälle sopivalla tavalla.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on keskeistä, kun lapsen kehityksestä, oppimisesta tai hyvinvoinnista herää huoli. Tuen onnistunut toteuttaminen edellyttää yhteistyötä, mutta lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea, vaikka huoltajat eivät siihen sitoutuisikaan. Monialaisesta yhteistyöstä keskustellaan aina etukäteen huoltajien kanssa.

Monialaiseen yhteistyöhön kuuluu myös erikoissairaanhoidon henkilöstön ja kuntoutuksesta vastaavien terapeuttien lisäksi myös konsultointi esimerkiksi lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsi voi saada tukea myös muiden perhettä koskevien palveluiden kautta ja on tärkeää, että paikalliset lasten ja perheiden palvelut muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden lapsen tuen järjestämisessä. Isossakyrössä yhteistyö varhaiskasvatuksen, neuvolan, lääkärin, psykologin, hyvinvointialueen sosiaalityöntekijöiden sekä sosiaaliohjaajien ja perhetyöntekijöiden välillä toteutuu tarpeen mukaan sovittavissa yhteistyöpalaverissa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii kunnan alueella kiertävänä asiantuntijana. Hän tukee ja konsultoi varhaiskasvatuksen henkilöstöä tuen järjestämisessä sekä ohjaa tarvittaessa yksittäisiä lapsia tai pienryhmiä. Aloite tuen vahvistamisesta voi tulla varhaiskasvatuksen henkilöstöltä, lapsen huoltajilta tai muilta asiantuntijoilta. Tuen järjestäminen ei edellytä lääketieteellistä diagnoosia tai muuta lausuntoa.

6.3. Tuen toteutumisen arviointi

Varhaiskasvatuksen järjestäjä (kunta tai yksityinen palveluntuottaja) vastaa tuen järjestämisestä, siihen liittyvistä käytännöistä, toimintatapojen kehittämisestä sekä toiminnan arvioinnista. Kaikissa tuen muodoissa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan hänen vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa, yhdessä huoltajien kanssa sovitut tavoitteet, toimenpiteet ja menetelmät niiden toteuttamiseksi sekä ryhmässä käytössä olevat tukitoimet ja niiden toteuttamisen käytännöt. Lisäksi suunnitelmaan nimetään tukitoimien toteutuksesta vastaavat kasvattajat. Tehostettu ja erityinen tuki vaatii aina hallintopäätöksen, jonka tekee varhaiskasvatusjohtaja.

Isonkyrön varhaiskasvatuksessa ei ole tällä hetkellä erillisiä erityisryhmiä. Lapsella on kuitenkin tarvittaessa oikeus osallistua varhaiskasvatukseen pienryhmässä tai erityisryhmässä, jos hänen tuen tarpeensa sitä edellyttävät. Tilanteissa, joissa lapsi tarvitsee samanaikaisesti useita tukimuotoja tai tuki edellyttää erityisosaamista, päiväkotia on usein lapsen edun kannalta tarkoituksenmukaisin varhaiskasvatuspaikka. Päiväkodissa voidaan parhaiten turvata monialainen pedagoginen osaaminen.

Lapsen tuen tarvetta, toteutumista ja riittävyttä arvioidaan kaikilla tuen tasoilla. Arviointia tehdään tarpeen mukaan sekä vähintään kerran vuodessa, esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman tarkistuksen yhteydessä tai aina tilanteiden muuttuessa. Arviointi voi käynnistyä varhaiskasvatuksen henkilöstön havaintojen pohjalta, huoltajan aloitteesta tai neuvolan sekä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden aloitteesta.

6.4. Varhennettu oppivelvollisuus

Lapsi voi oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi tarvita varhennettua oppivelvollisuutta. Varhennetusta oppivelvollisuudesta monialaisen arvioinnin ja asiantuntijalausuntojen perusteella hallintopäätöksen tekee sivistysjohtaja. Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneen lapsen oppivelvollisuus alkaa esiopetuksessa, kun lapsi täyttää kuusi vuotta. Lapsella on oikeus saada esiopetusta myös varhennettua esiopetusta edeltävänä vuonna. Huoltaja päättää osallistuuko lapsi esiopetukseen 5-vuotiaana. Isossakyrössä esiopetus järjestetään kouluilla toimivissa esiopetusryhmissä.

7. Arviointi

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on lapsen hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisen edellytysten edistäminen.

Arviointi tekee varhaiskasvatuksen laadusta näkyvää niin huoltajille kuin päätöksentekijöillekin. Se varmistaa, että palvelu on tasalaatuista ja lakisääteisten vaatimusten mukaista koko kunnassa.

Säännöllinen arviointi paljastaa työyhteisön vahvuudet ja kehittämiskohteet. Se auttaa henkilöstöä tunnistamaan, mikä arjessa toimii ja miten kasvatustyötä sekä oppimisympäristöjä voidaan parantaa.

Kuvio 10. Arviointi osana varhaiskasvatuksen laatua (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

1. Laadun eri tasoja arvioidaan kunnassa erilaisin mittarein, barometreillä, kyselylomakkeilla ja äänestyksillä. Valssi laadun arviointityökalu on otettu Isossakyrössä käyttöön ja sillä toteutetaan vähintään kerran lukuvuodessa henkilöstölle suunnattu arviointiprosessi. Työn arviointi on jatkuva prosessi, joka on keskeinen osa varhaiskasvatusjohtamista ja kehittämistä Isossakyrössä.

2. Henkilökunnan kanssa käydään kerran vuodessa kehityskeskustelut, jossa arvioidaan omaa työtä, esimiehen työskentelyä ja koko työympäristöä. Keskustelun tavoitteena on nostaa esiin kunkin työntekijän ammatillinen kehittyminen, koulutustarpeet sekä koko työyhteisön kehittämistarpeet.

3. Arvokeskustelu ja arvojen sekä tavoitteiden mukaisen toiminnan toteutumisen arviointi on suunnitelmallista, säännöllistä ja arjessa toteutuvaa. Myös lapset sekä huoltajat ja muut sidosryhmät osallistetaan arviointiin ja heiltä saatu palaute huomioidaan kehittämisessä.

4. Asiakastyytyväisyyskysely tehdään joka toinen vuosi ja sen tulokset käydään läpi tiimeissä. Myös huoltajat ja päättäjät saavat tiedon tuloksista.

Varhaiskasvatuksen toiminnan arvioinnin tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Systemaattinen arviointi edellyttää järjestäjältä toimivaa arviointijärjestelmää. Arvioinnin avulla edistetään varhaiskasvatuksen laatua, tunnistetaan toiminnan vahvuuksia ja nostetaan esiin kehittämistarpeita ja kehitetään toimintaa.

Arviointiprosessimme ydin koostuu pedagogisesta dokumentoinnista, itsearviointista ja havainnoinnista. Pedagoginen dokumentointi on kerätyn ja tallennetun tiedon tavoitteellista hyödyntämistä toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Itsearviointi ja sitä kautta oman toiminnan johtaminen ovat arvojemme mukaisen toiminnan sekä sen arvioinnin ja kehittämisen perusta. Havainnoimme pedagogisen toimintamme vaikutuksia lasten toimintaan ja teemme näkyväksi lasten kokeman arjen.

8. Isokyrö on Unicef Lapsiystävällinen kunta

Isonkyrön kunta on sitoutunut UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin, mikä velvoittaa varhaiskasvatusta edistämään lapsen oikeuksien toteutumista joka päivä. Arjessamme tämä näkyy inklusiivisuutena, lasten aidon osallisuuden ja kuulemisen vahvistamisena sekä tiiviinä kasvatuskumppanuutena perheiden kanssa. Toimintaamme ohjaa jatkuva laadun arviointi (Valssi) sekä lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja arkiliikunnan tukeminen yhteistyössä perheiden ja muiden monialaisten toimijoiden kanssa.

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus hyvinvointiin sekä turvalliseen, terveeseen ja tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen. Huoltajien, päätöksentekijöiden sekä eri palveluissa toimivien ammattilaisten vastuulla on huolehtia siitä, että nämä oikeudet toteutuvat käytännössä.

Isonkyrön kunta on Suomen UNICEF Lapsiystävällinen kunta. Tunnustus saatiin 3.5.2024. Mallia toteutetaan koko kunnan yhteisenä, monialaisena toimintana, jossa lapset ja nuoret ovat aktiivisesti mukana.

Kuvio 11. Unicef Lapsiystävällinen kunta - logo

Vaikuttava lapsiystävällinen työ edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Keskeistä on, että toimintaa kehitetään yhdessä ja lasten näkökulma huomioiden. Lapsiystävällinen kunta on yhteisö, jossa:

- lapset ovat turvassa väkivallalta, hyväksikäytöltä ja kaltoinkohtelulta
- lapsille turvataan hyvä ja turvallinen elämän alku
- peruspalvelut ovat saavutettavia ja laadukkaita
- lapsilla on mahdollisuus laadukkaaseen, osallistavaan ja yhdenvertaiseen kasvatukseen ja koulutukseen
- lapsilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin

Kunnan tehtävänä on seurata ja arvioida, miten resursseja kohdennetaan lasten, nuorten ja perheiden palveluihin. Tämä auttaa varmistamaan, että ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen tukeen riittää rahaa.

Kunta tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten järjestöjen, urheiluseurojen ja seurakunnan kanssa luodakseen lapsille monipuolista, turvallista ja parhaassa tapauksessa maksutonta vapaa-ajan toimintaa.

8.1. Toimintasuunnitelma varhaiskasvatuksen näkökulmasta

Kuvio 11. Lapsiystävällinen kunta - toimintasuunnitelma Isonkyrön varhaiskasvatuksessa (Toteutettu tekoälyavusteisesti)

Lähteet

HE 111/2024 vp

Laki kansallisen koulutuksen arviointikeskuksesta (1295/2013)

Lastensuojelulaki (417/2007) 12 § (1292/2013)

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)

Varhaiskasvatuslaki

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 7 ja 8 §

YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 1989 (59/1991)